

به غوغای باران

دو دفتر شعر

سونیا بالاسانیان

ترجمه‌ی آرپیار پطرسیان

www.ketab.ir

آرپار پطرسیان

متولد ۱۳۱۶، تهران؛

کارشناس معماری و شهرسازی؛

مترجم

روبرت صافاریان

متولد ۱۳۳۳، تهران؛

فوق دیپلم سینما؛

کارشناس زبان و ادبیات فارسی؛

روزنامه‌نگار، مستندساز، منتقد فیلم و مترجم

www.ketab.ir

بالاسانیان، سونیا، ۱۳۲۱-	سرشناسه
به غوغای باران: دو دفتر شعر / سونیا بالاسانیان؛ ترجمه‌ی آریار پطرسیان	عنوان و نام پدیدآور
تهران: نشر فنجان، ۱۴۰۰.	مشخصات نشر
۲۰۰ ص: ۱۳/۵ × ۲۰/۵ س.م.	مشخصات ظاهری
علوم انسانی. شعر معاصر ارمنی.	فروست
۱-۰-۹۷۸-۶۲۲-۹۷۹۹۷-۱	شابک
فیبا.	وضعیت فهرست‌نویسی
شعر ارمنی - قرن ۲۰ م. - ترجمه‌شده به فارسی.	نوع
Armenian Poetry 20 th century - Translations into Persian	صفت
شعر فارسی - قرن ۱۴ - ترجمه‌شده از ارمنی.	موضوع
Persian Poetry 20 th century - Translations from Armenian	موضوع
پطرسیان، آریار، ۱۳۱۶-، مترجم.	شناسه‌ی افزوده
PK ۸۵۴۸	رده‌بندی کنگره
۸۹۱/۹۹۲۱۶	رده‌بندی دیویی
۷۶۰۷۳۰۳	شماره‌ی کتاب‌شناسی ملی

سونیا بالاسانیان

آرپی‌ار پطرسیان

روبرت صافاریان

ادوارد بالاسانیان

(کانون هنرهای معاصر و تجربی ارمنستان؛ نپاک)

حسن کریم‌زاده

سونیا بالاسانیان

آرمن هاگوپیان

انوشه صادقی‌آزاد

علی سجودی

اول، تابستان ۱۴۰۰

شادرنگ

۸۰۰ نسخه

۹۷۸-۶۲۲-۹۷۹۹۷-۱-۰

شاعر

مترجم

ویراستار

مجری طرح

طراح اونیفرم و صفحات استقبال

طرح روی جلد

عکاس

ناظر فنی

ناظر چاپ

نوبت چاپ

چاپ

تیراژ

شابک

تمام حقوق این اثر متعلق به نشر فنجان است و هرگونه استفاده از عناصر صوری و محتوایی آن، کلاً و جزئاً، به هر زبانی و به هر شکلی بدون اجازه‌ی کتبی ناشر ممنوع است.

نشر
فنجان

تلفن ۰۹۱۹۸۰۰۱۰۰۵
fenjanbooks@gmail.com

فهرست

یادداشت یازده

دفتر اول: شاید زمانی قلب دیوانه‌ای

۳	بخوان! بخوان!
۱۳	او
۲۳	تب و تاب
۳۵	نیمی سیاه، نیمی سپید
۴۱	خاک، معجزه
۵۳	شاید زمانی قلب دیوانه‌ای
۶۹	ما هنوز هستیم

دفتر دوم: اهدای احساسات لبریز از رؤیا به غوغای باران

۷۹	چشمانم را که می‌بندم
۱۰۵	اناری می‌شکافد
۱۲۹	ماهی‌ها آسمان ندارند، خاک ندارند
۱۵۳	سوسن‌های شعله‌های سرخ
۱۶۱	خاک، مرا در بازوانت بگیر!
۱۷۱	دعا نکن، بخوان!

یادداشت

۱

سونیا بالاسانیان هنرمند تجسمی و شاعر است. او به زبان ارمنی شعر می‌گوید. اشعار او در دو دفتر با عنوان‌های *نقاید زمانی قلب دیوانه‌ای* (۱۹۸۲) و *اهدای احساسات* لبریز از رؤیا به غوغای باران (۱۹۹۶) در نیویورک منتشر شده است. این دو دفتر با هم در قالب یک کتاب در سال ۲۰۰۶ میلادی نیز منتشر شدند.

شعرهای بالاسانیان دارای لایه‌های متنوع و ژانر ادبی و لبریز از نوسانات ذهنی و احساسات پنهان و آشکارند. از آن‌جا که او هنرمند تجسمی هم هست، تأثیر متقابل شعر و تصویر در آثار او به گستردگی شکل‌های بیان و دامنه‌ی نگاه منظر شده است.

در برهه‌ی تقریباً ده‌ساله‌ی فاصله‌ی انتشار دو کتاب *شعرش*، تحول جالبی در وضعیت ذهنی و جهان‌بینی شاعر رخ داد. در کتاب اول شاعر درون‌گرا و سوررئالیست است. در این دفتر او از احساسات بسیار خصوصی سخن می‌گوید. و احتمالاً به همین سبب، برای محافظت از حریم خصوصی خود و پرهیز از حضور غریبان در انظار عموم، ناخودآگاه از تمثیل و نماد و شیوه‌های انتزاعی بهره می‌گیرد. در کتاب دوم اما او عمدتاً تأملات جمعی و برداشت‌های برون‌گرایانه را جایگزین احساسات شخصی کرده است. تصاویر فضاهای شهری و روستایی، همچنین آیین‌ها و مراسم سنتی، ملی و خانوادگی بر پس‌زمینه‌ی نقد اجتماعی جایگزین احساسات درونی او شده‌اند.

نخستین گام‌های بالاسانیان در عرصه‌ی شعر در بیست‌وسه سالگی (۱۹۶۵) برداشته

شد، وقتی که او با گروه ادبی «نور اِج» (صفحه‌ی نو) در تهران آشنا شد و با آن آغاز به همکاری کرد. اعضای این گروه ادبی، جمعی از نویسندگان جوان و نوجو، از پیشگامان شعر نو در ادبیات ارمینان ایران بودند که در سال ۱۹۳۲ گروه را تأسیس کرده بودند. تعداد شرکت‌کنندگان این گروه در هیچ برهه‌ای از ده نفر فراتر نرفت. اعضا در جلسات هفتگی گروه سروده‌های‌شان را می‌خواندند و باقی شرکت‌کنندگان نظر می‌دادند و کارهای آن‌ها را تحلیل و نقد می‌کردند. جلسات معمولاً تند و داغ بودند. جالب است که در قریب یک دهه فعالیت «نور اِج» هیچ عضوی به خاطر فضای انتقادی جلسات گروه را ترک نکرد. دلیلش شاید این بود که گروه «رهبر» نداشت و علی‌رغم تنوع شخصیت و عقاید، اعضا همه «برابر» بودند. «نور اِج» هر چند سال یک‌بار گزیده‌ای از نوشته‌های اعضایش را در مجلد واحدی منتشر می‌کرد.

سونیا بالاسانیان در سال ۱۹۷۱ به عضویت گروه درآمد و در سال ۱۹۷۵ در هجدهمین شماره‌ی نور اِج به عنوان یک شاعر تثبیت شده شناخته می‌شد. اعضای گروه در ادوار مختلف عبارت بودند از دِو (مارکار قازابگیان)، هراند فالیان، آرادر هوانسیان، آشوت^۱ اصلان، گالوست خانتس، گقام مگردیچیان، آرشاویر مگردیچ، ر. پِن (روپِن آواسیان)، زورایر میرزایان، آرمن گِس (وارتگِس فرانگیان) و سونیا بالاسانیان. نگارنده هم از دهه‌ی ۱۹۶۰ در جلسات این گروه ادبی به عنوان مستمع آزاد شرکت کرده است. متأسفانه امروز به جز بالاسانیان هیچ‌یک از شاعران یادشده در قید حیات نیستند.

سونیا بالاسانیان در دوره‌ی سبک‌ها و روش‌های گوناگون این شاعران رشد کرد و به بلوغ ادبی رسید. در شعرهای دفتر اول، او آشکارا تحت تأثیر احساسات و تنش‌های شخصی پیچیده‌ی زورایر میرزایان، دیدگاه‌های تمثیلی ظریف آشوت اصلان، تصویرسازی‌های بدوی و مستقیم گالوست خانتس، و تاحدودی تلخی و تنهایی ر. پِن است. اما همان‌طور که گفته شد، کتاب دوم با کتاب اول متفاوت است. طبیعی است که شاعر از نظر احساسات درونی و لحظات عاطفی همان شاعر است، اما اندیشه و داستان و روند ارائه پخته‌تر شده است. در کتاب اول با فضایی انتزاعی و تأکید بر وضعیت‌های روانی و دوگانگی شخصیتی روبه‌رو هستیم، در حالی که در کتاب دوم، شعرها منظره‌پردازند و لحظات و تصاویری احساسی از روستا، زمین، خانواده و محیط سنتی نقش زده شده‌اند. در دفتر دوم حضور گالوست خانتس محسوس‌تر و برجسته‌تر است، هرچند تأثیر باقی شاعران «نور اِج» را هم می‌توان دید.